

POLISH SCIENCE JOURNAL

ISSUE 9 (30)

INTERNATIONAL SCIENCE JOURNAL

WARSAW, POLAND
Wydawnictwo Naukowe "iScience"
2020

ISBN 978-83-949403-4-8

POLISH SCIENCE JOURNAL (ISSUE 9(30), 2020) - Warsaw: Sp. z o. o. "iScience", 2020. - 78 p.

Editorial board:

Bakhtiyor Amonov, Doctor of Political Sciences, Associate Professor of Tashkent University of Information Technologies

Bugajewski K. A., doktor nauk medycznych, profesor nadzwyczajny

Czarnomorski Państwowy Uniwersytet imienia Piotra Mohyły

Temirbek Ametov, PhD

Marina Berdina, PhD

Hurshida Ustadjalilova, PhD

Oleh Vodiani, PhD

Languages of publication: українська, русский, english, polski, беларуская, казахша, o'zbek, limba română, кыргыз тили, շաբլըն

Science journal are recommended for scientists and teachers in higher education establishments. They can be used in education, including the process of post-graduate teaching, preparation for obtain bachelors' and masters' degrees.

The review of all articles was accomplished by experts, materials are according to authors copyright. The authors are responsible for content, researches results and errors.

ISBN 978-83-949403-4-8

© Sp. z o. o. "iScience", 2020

© Authors, 2020

TABLE OF CONTENTS

SECTION: BIOLOGY SCIENCE

- Mosa Hasanen Safaa Alden (Grodno, Belarus)**
EFFECT OF TYPE 2 DIABETES ON THE LIPID PROFILE..... 5

SECTION: ECONOMICS

- Бердина М. Ю., Бердин А. Э. (Санкт-Петербург, Россия)**
РОССИЙСКИЕ ОСОБЫЕ ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ЗОНЫ: СПЕЦИФИКА
СОЗДАНИЯ И ВИДЫ ЛЬГОТ..... 8

SECTION: PEDAGOGY

- Атоева Шахноза Шухратовна (Навоий, Ўзбекистон)**
ПАНДЕМИЯ ДАВРИДА ТАЪЛИМ ТИЗИМИНИ ИСЛОҲ ҚИЛИШДА
ХОРИЖ ТАЖРИБАСИ (ФРАНЦИЯ ВА ЎЗБЕКISTON МИСОЛИДА)..... 20
- Буличева Н. А., Буличев А. О., Гаврилюк Л. В. (Київ, Україна)**
ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО
НАВЧАННЯ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗІ СПЕЦИФІЧНИМИ
УМОВАМИ НАВЧАННЯ, ЯКІ ЗДІЙСНЮЮТЬ ПІДГОТОВКУ
ПОЛІЦЕЙСЬКИХ..... 25

SECTION: PHILOLOGY AND LINGUISTICS

- Boynazarov Odil Fayzullaevich (Samarqand, O'zbekiston)**
KREATIV TAFAKKUR VA INFORMATSION MADANIYAT DIALEKTIKASI.. 30

SECTION: PHILOSOPHY

- Бахриев Отабек Аманиллаевич (Самарканд, Узбекистан)**
МЕТОДЫ ИМАМА БУХАРИ В ПИСАНИИ АЛЬ-ДЖАМЕ АС-САХИХ..... 34
- Қушшақов И. (Хўжа Исмоил, Узбекистон)**
САМАРҚАНДДА ҲАДИС ИЛМИНИНГ РИВОЖЛАНИШИ
ВА МУҲАДДИСЛАР..... 38
- Олимова Дилдора Бахтиёровна (Самарқанд, Ўзбекистон)**
ХОЖА АҲМАД ЯССАВИЙНИНГ “МЕЪРОЖНОМА”
ҲИҚМАТИ МОҲИЯТИ..... 44
- Убайдуллаев Ислон Мусаевич (Тошкент, Ўзбекистон)**
«МИРҚОТ АЛ-МАФОТИҲ» АЛИ АЛ-ҚОРИЙ ИЛМИЙ МЕРОСИДАГИ
ШОҲ АСАР..... 50
- Ҳошимова Д. Ф. (Тошкент, Ўзбекистон)**
ЎЗБЕК ХАЛҚИ ЭТНОГЕНЕЗИ МАСАЛАСИ ҚЎЙИЛИШИГА ДОИР
(XX АСРНИНГ 40-ЙИЛЛАРИ)..... 55

SECTION: TECHNICAL SCIENCE. TRANSPORT

- Бобоев А. Х., Акбарова Н. А., Хасанов Х. Т.,
Адхамов А. Р. (Тошкент, Ўзбекистон)**
ҚОБИҒИ АЖРАТИЛГАН БУҒДОЙ УНИДАН ТАЙЁРЛАНГАН
ҚАНДЛАШТИРИЛГАН СУСЛОНИ БИЖҒИТИШГА ТАЪСИР ЭТУВЧИ
ОМИЛЛАР..... 60

Буличева Н. А.
Київський університет імені Бориса Грінченка,
Буличев А. О., Гаврилук Л. В.
Міністерство Державного науково дослідного інституту МВС України
(Київ, Україна)

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗІ СПЕЦИФІЧНИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ, ЯКІ ЗДІЙСНЮЮТЬ ПІДГОТОВКУ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ

Анотація. У статті розкривається поняття «дистанційної освіти», «дистанційного навчання». Визначено педагогічні умови для забезпечення якісного дистанційного навчання в учбових закладах, у тому числі у закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання. Виділено труднощі та переваги впровадженого дистанційного навчання у закладах вищої освіти.

Ключові слова: дистанційна освіта, дистанційне навчання, впровадження дистанційного навчання, педагогічні умови, COVID-19.

Abstract. The article reveals the concept of «distance education», «distance learning». Pedagogical conditions for ensuring quality distance learning in educational institutions, including higher education institutions with specific learning conditions are determined. The difficulties and advantages of the introduced distance learning in higher education institutions are highlighted.

Key words: distance education, distance learning, introduction of distance learning, pedagogical conditions, COVID-19.

Вступивши у Болонський процес, Україна стала на шлях глобального реформування своєї системи вищої освіти з метою підняття статусу власників вітчизняних дипломів про вищу освіту на європейському ринку праці. Для досягнення найкращих результатів в цьому напрямку, спираючись на класичні методи викладання, сьогодні вкрай необхідно розвивати нові – на основі Інтернет-технологій XXI ст. [1].

Протягом останніх двох десятиліть років відбувається процес переходу від традиційного навчання до навчання на базі комп'ютерних технологій. Це стало можливим здебільшого з розвитком мережі Інтернет, що дало змогу пересилати необхідну кількість даних з одного кінця світу в інший, вільно вести дискусії з іншими користувачами мережі в online режимі і розмішувати інформацію на Інтернет-сайтах, роблячи її доступною для усіх бажаючих.

Сучасні інформаційні технології сприяють підвищенню та вдосконаленню ефективності освітнього процесу. Під час реформування освіти у закладах вищої освіти прогресивно розробляється концепція дистанційної освіти, що передбачає розробку різноманітних технологій, у тому числі технології змішаного навчання[2].

За концепцією розвитку дистанційної освіти в Україні дистанційна освіта – це форма навчання, рівноцінна з очною, вечірнього, заочною та екстернатом, що реалізується, в основному, за технологіями дистанційного навчання [3].

Дистанційне навчання – це спосіб отримання освіти із використанням

комп'ютерних та сучасних інформаційних технологій, що забезпечує студентам можливість навчатися на відстані, без відриву від роботи та виїзду за кордон. Серед інших назв дистанційного навчання використовуються і такі, як «відкрита освіта», «електронна освіта», «віртуальне навчання» тощо. Такий спосіб отримання знань передбачає комфортну та зручну для кожного студента обстановку. На відміну від заочного навчання, з яким часто порівнюють дистанційну форму, остання передбачає не лише постійну самоосвіту та роботу із засвоєння знань, а й постійний контакт як із викладачами, так і з іншими студентами, в той час як заочна форма освіти передбачає спілкування з викладачем лише декілька разів на рік [4]. Зокрема, Н. В. Андрусенко відмічає, що дистанційне навчання надає здобувачам вищої освіти доступ до нетрадиційних джерел інформації, підвищує ефективність самостійної роботи, дає абсолютно нові можливості для творчого самовираження, знаходження та закріплення різних професійних навичок, а викладачам, в свою чергу, дозволяє реалізовувати абсолютно нові форми і методи навчання із застосування концептуального і математичного моделювання явищ і процесів [2].

Особливої актуальності питання дистанційного навчання, у тому числі у закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських, набули у 2020 році, коли у світі, й Україна не виняток, почала поширюватися пандемія коронавірусу COVID-19.

У березні 2020 року Генеральний директор організації ЮНЕСКО Одрі Азулай заявила, що через пандемію коронавірусу COVID-19 понад 1,5 мільярда молодих людей у 165 країнах світу не можуть відвідувати заняття через закриття загальноосвітніх навчальних закладів.

Запровадження карантину змінило життя кожного з нас та особливо вплинуло на заклади освіти, змусивши пристосовуватись до нових умов надання освітніх послуг. Тому питання дистанційного навчання в умовах пандемії коронавірусу залишається, як ніколи, актуальним.

Так, зокрема, як зазначають українські науковці Іван Прокопенко і Світлана Бережна, COVID-19 заохочує заклади вищої освіти в Україні здійснювати інноваційні рішення за порівняно короткий проміжок часу та запроваджувати дистанційне навчання з використанням різних веб-серверів, платформ, ресурсів та соціальних мереж. Тому кафедра політичних, соціальних та культурних досліджень Харківського національного педагогічного університету імені Сковороди у березні 2020 року провела онлайн опитування серед українських студентів та викладачів закладів вищої освіти щодо вирішення соціально-економічних питань, виникнення яких пов'язане з пандемією коронавірусу.

Результати цього опитування дали авторам дослідження можливість ідентифікувати труднощі та переваги впровадженого дистанційного навчання.

На жаль реальність показала, що не всі заклади вищої освіти виявились технічно підготовленими до проведення лекцій та семінарів з використанням сервісу Google Classroom, оцінювання знань за допомогою текстових тестів, підготовки та презентації проєктів через Skype, нові платформи, ресурси та соціальні мережі (Moodle, Zoom, Skype, Viber, Telegram та Messenger). А вчителі, як додатковий матеріал, почали використовувати зовнішні системи

дистанційного навчання (платформа Prometheus). Постало питання у стислі строки освоєння нових платформ навчання як педагогами, так і студентами.

Студенти скаржилися на відсутність живого спілкування, неможливість повторної здачі пропущених практичних занять, значне збільшення завдань, брак часу на їх виконання, зобов'язання виконувати свої сімейні обов'язки щодо контролю/догляду за молодшими братами, поки школи закриті на період проведення онлайн-занять, обмежений доступ до комп'ютера, оскільки батьки теж переведені на віддалену роботу.

Викладачі ж відмітили неможливість індивідуального консультування студентів, збільшення часу на листування зі студентами, оскільки онлайн-курси передбачають більш детальний опис домашнього завдання, ніж зазвичай в аудиторії.

Водночас, як зазначають автори статті, серед позитивних аспектів використання дистанційного навчання українські викладачі та студенти (за результатами опитування) відмічають, що якість дистанційної освіти не поступається якості навчання віч-на-віч. Студенти відмічають розвиток дисципліни та самоорганізації, що дає можливість отримати освіту у зручний час і зручному місці та рівний доступ до освіти, незалежно від місця проживання, стану здоров'я чи соціального статусу.

Викладачі вказують на оновлену роль вчителя, що стає наставником-консультантом, який координує процес навчання, постійно вдосконалюючи власні курси та навички [5].

Щодо вимог до контингенту студентів, як і курсантів закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських (далі – здобувачів вищої освіти), для ефективного опанування дистанційної освіти необхідно володіти відповідним набором особливих навичок.

Так, принципово суттєвим є те, що здобувачі вищої освіти мають володіти високим рівнем освітньої особистої мотивації, бути наполегливими, цілеспрямованими.

Відомо, що наша вища школа традиційно не приділяла особливої уваги організації самостійної роботи студентів, це особливо яскраво продемонстрував перехід вищих навчальних закладів України до використання кредитно-модульної системи організації навчального процесу в останні роки. Проте особливість дистанційної форми навчання якраз і полягає в тому, що тут навчальний процес майже на всі 100 % складається саме із самостійної роботи студентів із засвоєння навчального матеріалу, який має бути заздалегідь підготовлений і потім наданий здобувачеві вищої освіти викладачем. Таким чином, головною вимогою до студента/курсанта «дистанційника» є високий стартовий рівень освіти та наявність навичок самостійної роботи.

Одним із структурних елементів дистанційної освіти є кваліфікований викладацький склад. Критерії підбору викладачів для програм дистанційної освіти мають бути, перш за все, академічними. Такі викладачі повинні вміти користуватися комп'ютерами для групових занять он-лайн і асинхронних групових обговорень, перевіряти і коментувати роботи студентів та направляти результати оцінювання за допомогою електронної пошти, а також обраних

освітнім закладом електронних платформ, а саме: платформи Moodle, Google Classroom, Microsoft Teams тощо. В інтенсивних або прискорених програмах навчання дуже важливо достатньо швидко перевірити і повернути роботу студенту до надходження наступної роботи.

Система дистанційного навчання розрахована переважно на людей достатньо свідомих, які не потребують постійного контролю з боку викладача. Тому важливу роль при дистанційному навчанні відіграє мотивація слухачів, їхня здатність до самоорганізації. Отже, найбільш важливими компонентами дистанційного навчання є: створення практичних ситуацій під час навчального процесу, можливість для студента проявити себе, самореалізуватися, чіткість організації навчального процесу та застосування індивідуального підходу.

Вміння працювати в навчальному сервері допоможуть студентам вирішувати проблеми з навчальним матеріалом і консультуванням на відстані у вільний час. Оцінюючи успіх у майбутній професійній діяльності, студенти, що не мали досвіду роботи, оцінюють свої шанси трохи нижче, ніж ті, хто працює в даний момент. Більшість студентів використовують навчальний сервер нечасто, але є й ті, хто використовує його щодня. Найбільш активними у відвідуванні навчального сервера є студенти старших курсів. У сучасних умовах, що вимагають постійного систематичного оновлення професійних знань та умінь кожного спеціаліста, зростають і можливості доступу користувача до різноманітних ресурсів інформації, у тому числі засобів мультимедіа. Саме на використанні сучасних інформаційних технологій та засобів комунікації (телебачення, відео- та аудіозасоби навчання, комп'ютерні глобальні та локальні мережі) базується дистанційне навчання [6].

Заклади вищої освіти зі специфічними умовами навчання також впроваджують методи дистанційного навчання при підготовці майбутніх офіцерів поліції. Застосування дистанційного навчання з одного боку відповідає загальним тенденціям, що відбуваються в освіті: процесам інтенсивної інформатизації та технологізації; стандартизації результатів отриманої освіти, а також сприяє забезпеченню переходу на багаторівневу систему підготовки поліцейських кадрів, підвищенню рівня підготовленості випускників таких навчальних закладів, спрямуванню їх на вирішення конкретних проблем практики, посиленню уваги до особистісного становлення майбутніх поліцейських, розвитку у них загальнолюдських цінностей.

Незважаючи на актуальність дистанційного навчання в процесі підготовки офіцерів поліції, воно ще не набуло належного розвитку в навчальних закладах системи Міністерства внутрішніх справ України. Пов'язано це, перш за все зі специфікою освіти поліцейських, її суворого регламентованістю, дисциплінованістю, необхідністю проведення практичних занять, наявністю певних обмежень, що стосуються відкритості інформації, необхідністю дотримання правил секретності, а також необхідністю опанування навичок поведінки зі зброєю та спеціальними засобами.

Таким чином, проблема впровадження дистанційного навчання в освітній процес закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських є актуальною та вимагає подальшої розробки.

Водночас, важливо підкреслити, що для забезпечення якісного

дистанційного навчання в учбових закладах, у тому числі у закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання, необхідно дотримуватися ряду педагогічних умов, зокрема:

1) створення інформаційно-технологічного освітнього середовища, в якому ключове місце займають інформаційні технології з можливістю автоматизації тих чи інших сторін процесу;

2) розробка якісного дидактичного забезпечення. Йдеться про дидактичну систему, в якій відбувається дистанційне навчання, описується кожен її компонент;

3) забезпечення достатнього рівня інформаційної компетентності викладачів закладу вищої освіти, що дозволяє ефективно формувати і супроводжувати процес дистанційного навчання;

На закінчення слід відзначити, що методичні рекомендації щодо реалізації педагогічних умов впровадження дистанційного навчання в освітній процес закладу вищої освіти зі специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських, повинні складатися у відповідності з наступною структурою:

- рекомендації для викладача з організації інформаційно-технологічного освітнього середовища (вибір стилю взаємодії суб'єктів освітнього процесу всередині середовища, співвідношення традиційних та інноваційних методів, засобів і форм навчання);

- рекомендації для викладача по розробці дидактичного забезпечення дистанційного навчання (зміст електронних освітніх ресурсів, баз даних тощо.);

- рекомендації щодо підвищення інформаційної компетентності викладачів закладу вищої освіти, зокрема вміння вільно володіти платформами Skype, Moodle, Zoom, Skype, Viber, Telegram, Messenger та Prometheus, з метою реалізації дистанційного навчання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Веремчук А. Проблеми і перспективи дистанційного навчання у ВНЗ. Проблеми підготовки сучасного вчителя. 2013. № 7. С. 319-325.
2. Андрусенко Н.В. Дистанційне навчання в Україні. Дистанційне навчання як сучасна освітня технологія [Електронний ресурс]: матеріали міжвузівського вебінару. 2017. С. 7-9. URL: http://www.vtei.com.ua/images/VN/31_03.pdf.
3. Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні: затв. постановою МОН України від 20 грудня 2000 року. URL: <http://www.osvita.org.ua/distance/pravo/00.html> (дата звернення: 14.09.2020).
4. Що таке дистанційна освіта: як вона працює? URL: <http://www.vsemisto.info/osvita/2355-sho-take-vysha-osvita-jakvona-prazhuje> (дата звернення: 02.09.2020).
5. Кішак Т. Covid-19 та дистанційне навчання у закладах вищої освіти: аналітичний огляд наукових публікацій з міжнародних видань. URL: <https://nubip.edu.ua/node/79877> (дата звернення: 14.09.2020).
6. В. М. Прибилова Проблеми та переваги дистанційного навчання у вищих навчальних закладах України. URL: <file:///C:/Users/user/Downloads/8791-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-17478-1-10-20170726.pdf> (дата звернення: 14.09.2020).